MUZEJSKE ČUVAONICE – KABINETI ČUDA ZA 21. STOLJEĆE (4. DIO) - Čuvaonica Hrvatskog prirodoslovnog muzeja

Share Objavi Podijeli

Kategorija: Društvo
Objavljeno: Srijeda, 25 Rujan 2024 21:26
Piše: Lana Bunjevac (foto: Hrvatski prirodoslovni muzej)

Nakon više od tri godine intenzivnih radova uspješno je završen projekt obnove **Hrvatskog prirodoslovnog muzeja**, smještenog u palači **Amadeo** u Demetrovoj ulici. Iako će muzej svoja vrata za građane otvoriti krajem rujna, početkom srpnja održana je konferencija za novinare na kojoj su predstavljeni rezultati jednog od kapitalnih projekata obnove kao i prostor obnovljenog muzeja. Otvorena je i izložba **"Hrvatska prirodoslovna baština - Kukci"**, kao prezentacija mogućnosti novog prostora.

Ukupna vrijednost obnove muzeja iznosi 31,6 milijuna eura, a izvršena je kroz dva velika projekta: projekt **Čuvar baštine** kao katalizator razvoja, istraživanja i učenja - novi **Hrvatski prirodoslovni muzej** te projekt postpotresne obnove Provedba mjera zaštite zgrade i muzejske građe **Hrvatskog prirodoslovnog muzeja**. Radovi na obnovi započeli su u prosincu 2021. kada se uvidjelo da je zgrada puno više oštećena nego što se mislilo, te je rekonstrukcija obuhvatila potpunu obnovu zgrade u arhitektonsko-građevinskom smislu kao i cjelovitu zamjenu svih instalacija. Dogradnjom podruma i natkrivanjem atrija muzeja osiguran je dodatni prostor za proširenje stalnog postava, a stvoreni su i novi izložbeni prostori opremljeni najsuvremenijom tehnologijom, laboratoriji, suvenirnica i muzejski kafić.

Otvoren je i novi pristup muzeju preko Vrazovog šetališta, a projektanti rekonstrukcije i dogradnje palače **Amadeo** s novim stalnim postavom su Radionica arhitekture Gorana Rak**e** te Ured ovlaštene arhitektice Vanje Ilić.

- Pod egidom **Kultura i znanost za sve**, cilj projekta bio je obnoviti, dograditi i očuvati spomeničku palaču Amadeo te povećati njenu ekonomsku vrijednost, kao i povećati broj posjetitelja i doprinijeti razvoju kulturnog turizma u **Zagrebu** - izjavila je na press konferenciji

f
No
- MU KA ST šv Ba
- MU KA ST piv mu
- MU KA (4. pri
- MU KA (3. rje
- MU KA ST mu

Ravnateljica muzeja Tatjana Vlahović

ravnateljica muzeja **Tatjana Vlahović**, dodavši i da je najzaslužnija za ovaj projekt muzejska savjetnica **Iva Mihoci.**

- Obnovili smo natkriveni atrij koji će služiti za prezentaciju velikih eksponata, nadograđeni aneks dobio je novi ulaz s Tuškanca, dok se prostor novog stalnog postava prostire na podrum i dvije etaže. Obnova muzeja ujedno je lijepi primjer kako obilježiti jedanaest godina članstva u Europskoj uniji - kazala je **Mihoci**.

S više od 1,4 milijuna predmeta Hrvatski prirodoslovni muzej fundusom je najveći muzej u **Hrvatskoj**.
- Do sada nije bilo moguće izložiti ni dva posto građe, a sada se ta brojka diže na šest posto - istaknula je **Vlahović**. Da bi to bilo omogućeno nužno je bilo pronaći dodatni prostor za izmještanje zbirki koje su zauzimale puno prostora, a nisu bile dio stalnog postava muzeja, što se postiglo izmještanjem fundusa u čuvaonicu u **Novom Petruševcu**.

Prva specijalizirana muzejska čuvaonica u **Hrvatskoj** otvorena je prije četiri godine, prostire se na oko 2000 kvadrata, a **Grad Zagreb** u nju je uložio 15 milijuna kuna (nešto manje od dva milijuna eura). Samostojeća zgrada pravokutnog tlocrta s dvije etaže (prizemlje i kat), nalazi se u naselju Novi Petruševec, iza Radničke ceste, blizu kolodvora na **Žitnjaku** i pruge teretnog prometa. Za uređenje čuvaonice također je bila zadužena Radionica arhitekture.

Iako većina djelatnika muzeja trenutno užurbano radi na pripremama za otvaranje nove muzejske zgrade, omogućili su nam posjet čuvaonici koji je bio ne samo zanimljiv nego i vrlo edukativan. U prizemlju čuvaonice nalaze se **Mineraloško-petrografski, Geološko-paleontološki i Botanički odjel**, a princip ulaska građe na svaki odjel je isti - građa prvo ulazi u prostorije za prihvat, zatim se obrađuje u laboratoriju te se potom odlaže u depo (svaki odjel ima svoje zasebne depoe). U restauratorsko-preparatorskoj radionici građa se priprema za izlaganje. Ovdje se nalaze i dva uređaja neophodna za rad preparatora: prvi je digestor, uređaj nalik na ormar sa staklenim vratima u kojem se zbivaju kemijski postupci, a štetne pare koje pritom nastaju ventilator odvodi kroz sustav za prozračivanje. Drugi uređaj zove se **liofilizator.**

- Liofilizator uklanja vodu iz životinja kako ne bi trunule i za dva-tri tjedna životinja je suha i preparirana. Ovaj uređaj često se koristi i u prehrambenoj industriji za sušenje hrane - kaže **Denis Bućan**, kustos **Zoološkog odjela** u čijem smo društvu obilazili čuvaonicu.

Dio prostora u prizemlju zauzima i hladnjača u kojoj je temperatura -20 stupnjeva te se u njoj čuvaju lešine pristiglih životinja koje tek trebaju proći pripremu. Opasne kemikalije smještene su u zasebnoj prostoriji, u koju pristup imaju samo voditeljica **Zoološkog odjela** i preparator. Ukupno u čuvaonicama radi 30-ak kustosa i muzejskih tehničara, a iako su malo izolirani od grada, radni uvjeti neusporedivo su bolji od onih u odavno pretijesnoj Demetrovoj ulici.
- Radni uvjeti su super, sve zbirke su na jednom mjestu i sve je lako dostupno - smatra naš vodič. No, pričaju nam zaposlenici, nije bilo lako prilikom useljenja prenijeti svu građu, te su im pomogle i ostale kulturne institucije, npr. **Hrvatsko narodno kazalište** sa svojim velikim vozilima.

Čuvaonica fundusa Hrvatskog prirodoslovnog muzeja

Na prvom katu **čuvaonice** smješteni su Zoološki odjel, DNA laboratorij te uredski prostori, a zanimljivo je da se jedino u uredima smiju otvarati prozori. U čuvaonici, naime, vladaju strogo propisani mikroklimatski uvjeti (idealna vlaga i temperatura, adekvatna rasvjeta) kako bi se osjetljiva građa zaštitila od propadanja, ali i od štetnika i nametnika. Jedan od najčešćih muzejskih nametnika maleni je kukac latinskog imena **anthrenus museorum,** koji unatoč tome što je tako malen, u stanju je, kaže nam kustos, pojesti sve što se nalazi u nekoj kutiji tako da od građe ostane samo prah. Zbog toga se u čuvaonici dva puta godišnje provode dezinsekcija i deratizacija. A preparirani primjerci ove bube nalaze se u depoima **Zoološkog odjela**, i to u sklopu **Zbirke kornjaša Novak**. Jedna od najpoznatijih

muzejskih zbirki nazvana je po **Zadraninu Petru Novaku**, a nastala je sustavnim istraživanjem kornjaša **Dalmacije** i otoka dvojice velikana hrvatske entomologije, oca **Ivana Novaka** i sina **Petra**.

Čuvaonica fundusa Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u Novom Petruševcu

Za razliku od botaničkih depoa, u kojima se biljke čuvaju u kutijama s kamforom koje su dodatno presvučene plastikom, u zoološkom depou imamo podjelu na tzv. mokri i suhi dio: dio primjeraka čuva se u staklenkama, u formalinu ili alkoholu, dok drugi dio čine preparirane životinje. Svi primjerci označeni su ceduljicom na kojoj su upisani osnovni podaci o predmetu, a među njima primjećujemo i one stare više od stoljeća. Osim novih regala, na hodniku drugog kata vidjeli smo i stare, drvene austrougarske vitrine koje su dopremljene iz muzeja i još uvijek se odlično drže.

DNA laboratorij koji vodi molekularna biologinja jedan je od najopremljenijih u **Hrvatskoj**, a u njemu se, kaže naš sugovornik, provodi metoda **DNA barkodiranja**, što je standardizirani alat za determinaciju vrsta, a također i metoda za otkrivanje novih, još neopisanih vrsta koje se ne mogu međusobno razlikovati na temelju morfoloških obilježja.

Pitam kustosa postoji li neka zbirka koja je toliko osjetljiva da se rijetko izlaže, neki ekvivalent crteža u umjetničkim muzejima?

- Postoji i to je **Zbirka kornjaša Mikšić**, jedna od najvrednijih zbirki muzeja, koju je znanstvenik **René Mikšić** sakupljao po cijelome svijetu. Ona mora biti čuvana u posebnim uvjetima zbog osjetljivosti uzoraka. Rijetko se izlažu i specifični kukci egzote, a uopće se ne izlažu holotipovi, koji se prepoznaju po tome što su označeni crvenom etiketom - objašnjava kustos.

Holotipovi su originalni primjerci pomoću kojih je prvi put opisana neka vrsta, a upravo **Zbirka holotipova** te svjetski poznata **Zbirka krapinskog pleistocena**, koja sadrži ostatake kostiju i zubi neandertalaca, dvije su najvažnije zbirke u muzejskom fundusu u kojem je pohranjeno nešto više od dva milijuna predmeta. Ovu potonju dolazili su istraživati i američki znanstvenici, dok su nedavno u Zagrebu boravili i Nizozemci koji su istraživali zbirku krijesnica.

Čuvaonica u Petruševcu zatvorenog je tipa, što znači da se njome može služiti samo osoblje muzeja, te na zahtjev stručnjaci, znanstvenici i studenti koji ovdje mogu istraživati za potrebe diplomskih i znanstvenih radova. Iako se razmišljalo o tome da se dio čuvaonica otvori za pristup javnosti, od toga se na kraju odustalo jer bi, kaže kustos, u ovom obliku to bilo prerizično za građu. No, zato će, otkriva **Bućan**, u novom laboratoriju muzeja u **Demetrovoj** građanima biti omogućeno promatranje kustosa tijekom rada na predmetima.

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti

Share Objavi

© 2021. by znaor.com

Uvjeti i pravila Politika privatnosti Politika kolačića Marketing Kontakt / Impressum SiteM

Login O nama

loading